

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

ΑΝΤΛΙΟΣΤΑΣΙΟΥ & ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ 40,
142 34 – ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
Τηλ. 2132000492, -416
e-mail: gramdim@neaionia.gr
Website: www.neaionia.gr

Προς: - Υπουργό Εσωτερικών
- Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Κοιν.: - Κ.Ε.Δ.Ε.
- Π.Ε.Δ.Α.

ΘΕΜΑ: Χρηματοδότηση για την κατασκευή/ανακατασκευή πεζοδρομίων

Το τελευταίο διάστημα όλο και πιο συχνά πληθαίνουν οι διαμαρτυρίες των πολιτών που αφορούν στην ευθύνη των Δήμων για την επισκευή των πεζοδρομίων. Ταυτόχρονα έχει δημιουργηθεί μία σύγχυση στον πολίτη, που δεν γνωρίζει το νομικό πλαίσιο, σχετικά με το ποιος είναι ο υπεύθυνος για την κατασκευή, συντήρηση και επισκευή των πεζοδρομίων αλλά και το ποιος πληρώνει τη δαπάνη.

Το νομικό πλαίσιο αναφορικά με τα πεζοδρόμια και τον υπόχρεο σε επισκευή τους, το οποίο οριοθετείται από την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/2023 – ΦΕΚ 3985/Β/22-6-2023 (**Έγκριση Κτιριοδομικού Κανονισμού**) του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ιδίως το άρθρο 23, καθώς και από τα άρθρα 104, 105, 106 του **Εισαγωγικού Νόμου Αστικού Κώδικα** και τα άρθρα 288, 281, 200 **Γενικών Αρχών Αστικού Κώδικα** αναφέρει, ότι τα πεζοδρόμια είναι κοινόχρηστοι χώροι και κατασκευάζονται, ανακατασκευάζονται, επισκευάζονται και συντηρούνται με σκοπό να διασφαλίζεται η συνεχής, αυτόνομη, ασφαλής και χωρίς εμπόδια κυκλοφορία των πεζών σε όλη την επιφάνειά τους .

Ο νόμος σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, κάνει μία διάκριση μεταξύ των αιτιών που δημιουργήσαν την **εστία ευθύνης**. Στην περίπτωση που αιτία της βλάβης στο πεζοδρόμιο είναι ένα γεγονός που δεν βρίσκεται στη σφαίρα ευθύνης του Δήμου, αρμόδιος είναι ο παρόδιος ιδιοκτήτης προς αποκατάσταση του πεζοδρομίου .

Σε περίπτωση καταστροφής, αχρήστευσης και εκσκαφής από το Δημόσιο ή τον οικείο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) των πεζοδρομίων **που υπάρχουν πριν από είκοσι τουλάχιστον χρόνια**, στο πλαίσιο γενικής ανακατασκευής ή αναδιαρρύθμισης των οδών και πλατειών ώστε να ικανοποιούν καλύτερα τις ανάγκες του οικισμού, **η δαπάνη αποκατάστασης, επισκευής ή ανακατασκευής των πεζοδρομίων βαρύνει τους παρόδιους ιδιοκτήτες.**

Σε περίπτωση όμως που η βλάβη στο πεζοδρόμιο προκλήθηκε από προηγούμενη επικίνδυνη ενέργεια άλλων φορέων, π.χ. ή του Δήμου διαμέσου των αρμοδίων οργάνων του ή άλλων φορέων όπως οργάνων της ΕΥΔΑΠ, ΔΕΥΑΜ ΔΕΔΔΗΕ, Φυσικό Αέριο κλπ., που εκτέλεσαν εργασίες για αποκατάσταση βλάβης σε σωλήνες υπόγειους κάτω από τα πεζοδρόμια, τότε **την ευθύνη αποκατάστασης την έχει ο φορέας εκτέλεσης (Δήμος ή λοιποί φορείς) καθότι με την επέμβασή τους δημιούργησαν μία εστία κινδύνου και έχουν υποχρέωση να «διορθώσουν» τη ζημία που έκαναν, εκτός αν τα έργα εκτελέστηκαν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του παρόδιου ακινήτου, οπότε υπόχρεος είναι αποκλειστικά ο ιδιοκτήτης του.**

Κατά γενική ομολογία θα μπορούσαμε να πούμε ότι, την ευθύνη για την κατασκευή, ανακατασκευή και επισκευή των πεζοδρομίων έχουν οι παρόδιοι ιδιοκτήτες. Αν λοιπόν σπάσουν πλάκες πεζοδρομίου από αλλογενείς αιτίες (καιρικές συνθήκες, επέμβαση τρίτου που παρκάρει πάνω και προκαλεί ζημιά, μεταφορικές εργασίες, φθορά χρόνου, ρίζες δέντρων κτλ) τότε βαρύνεται **ο παρόδιος ιδιοκτήτης.**

Όταν οι ιδιοκτήτες δεν αναλαμβάνουν να πληρώσουν τη δαπάνη τότε ο Δήμος αναλαμβάνει **την κατασκευή, ανακατασκευή ή επισκευή των πεζοδρομίων**

και στη συνέχεια βεβαιώνει στο Ταμείο του Δήμου τη δαπάνη σε βάρος, είτε των ιδιοκτητών των παρόδιων ακινήτων (ανάλογα με το πρόσωπο που έχουν), είτε των φορέων εκτέλεσης έργων (ΔΕΔΔΗΕ, COSMOTE κλπ), εφόσον αυτά δεν έχουν κατασκευασθεί ή επισκευασθεί ακόμα ή δεν έχουν τηρηθεί οι προδιαγραφές που ισχύουν για την κατασκευή ή επισκευή τους.

Το ζήτημα αυτό όμως απασχόλησε και την **ολομέλεια του Αρείου Πάγου**, που με απόφασή του όρισε πως οι Δήμοι έχουν την ευθύνη για την επισκευή των πεζοδρομίων.

Την απόφασή του αυτή τη βάσισε στις διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων όπου θεσπίζεται **αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων του Δήμου**. Αυτές οι διατάξεις όμως είναι σε μεγάλο βαθμό ακαθόριστες και δεν ερμηνεύεται ξεκάθαρα ο όρος «τοπικές υποθέσεις των Δήμων», όπως και πιο κάτω, «να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα».

Επισημαίνουν δε, στη σχετική απόφαση, ότι οι «**δήμοι κατ' εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης, υποχρεούνται, στο πλαίσιο των καθηκόντων τους, να επιβλέπουν και να ελέγχουν την καταλληλότητα των πεζοδρομίων και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη συντήρηση και επιδιόρθωση αυτών**», προκειμένου να διεξάγεται ομαλά η κυκλοφορία επί του πεζοδρομίου αλλά και να προστατεύεται η σωματική ακεραιότητα των ατόμων που βαδίζουν σε αυτό (ανάπηροι, παιδιά, έγκυοι, ηλικιωμένοι κλπ).

Σε άλλο σημείο, η ως άνω απόφαση του Αρείου Πάγου αναφέρει ότι: «**το γεγονός ότι οι υπόχρεοι για την επισκευή και συντήρηση των πεζοδρομίων είναι οι παρόδιοι ιδιοκτήτες, δεν αναιρεί την υποχρέωση των δημοτικών οργάνων, (της επίβλεψης και του ελέγχου της κατάστασης των πεζοδρομίων και τη λήψης των κατάλληλων μέτρων για τη συντήρηση και επιδιόρθωση αυτών), ούτε μεταθέτει την υποχρέωση αυτή σε ιδιώτες ή σε άλλα όργανα**», γιατί η υποχρέωση αυτή περιλαμβάνεται στα

θέματα που ανάγονται στη **διοίκηση των τοπικών υποθέσεων** και αφορά στην ομαλή κυκλοφορία των πεζών σε κοινόχρηστους χώρους και την προστασία της σωματικής ακεραιότητας των πολιτών που κάνουν χρήση των πεζοδρομίων.

Με αφορμή λοιπόν όλα τα προαναφερόμενα, θα επιθυμούσαμε να θέσουμε τους προβληματισμούς μας, σε βασικά ζητήματα που αφορούν στην καθημερινότητα των συμπολιτών μας.

1. Η πόλη μας έχει ένα οδικό δίκτυο **150 χιλιομέτρων**, δηλαδή **300 περίπου χιλιόμετρα πεζοδρόμια** και **ενίοτε νησίδες**, μέρος του οποίου ανήκει στο Τοπικό Οδικό Δίκτυο αλλά και στο δίκτυο της Περιφέρειας, για το οποίο είναι υπεύθυνη η Περιφέρεια Αττικής.
2. Η Νέα Ιωνία, ως γνωστόν κτίστηκε τις προηγούμενες δεκαετίες με υψηλό Συντελεστή Δόμησης, 3 αρχικά, αργότερα 2,6 και από το 1998 έως σήμερα με 2 συντελεστή στο μεγαλύτερο εύρος της. Ταυτόχρονα σε μεγάλο μήκος των πεζοδρομίων έχουν φυτευθεί **δένδρα που δεν ταιριάζουν στο αστικό πράσινο** και προκαλούν καταστροφές στο δίκτυο των πεζοδρομίων.
3. Με βάση τα προαναφερόμενα οι **παρόδιοι είναι υπεύθυνοι** για την κατασκευή, επισκευή πεζοδρομίων εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 23 της ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360/2023 Υπουργικής Απόφασης.
4. Πέραν των ολοκληρωμένων χωρικών επεμβάσεων (**ΟΧΕ**), καθώς και κάποιων σποραδικών κονδυλίων που διετέθησαν προηγούμενες δεκαετίες για πεζοδρόμια στους Δήμους και δεν αξιοποιήθηκαν στο βαθμό που θα έπρεπε για την πόλη μας. Σήμερα η κατάσταση στο 50% του δικτύου πεζοδρομίων της πόλης σε οδικό και περιφερειακό δίκτυο, είναι επεικώς απαράδεκτη.
5. Πλέον, σχεδόν κανένα **ευρωπαϊκό ή εθνικό πρόγραμμα** δεν διασφαλίζει χρηματοδότηση για παρεμβάσεις του Δήμου σε πεζοδρόμια, πλην των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε πλατείες και κοινόχρηστους χώρους από το Πράσινο Ταμείο σε ετήσια βάση, οι

οποίες καλύπτουν μέρος των συνολικά αναγκαίων παρεμβάσεων στο οδικό δίκτυο **πéριξ του εκάστοτε χρηματοδοτούμενου έργου.**

Με την ανάληψη των καθηκόντων μας, απευθύναμε έγγραφο προς όλους τους πολίτες-κατοίκους της πόλης μας και με τη βοήθεια των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, καταγράψαμε το σύνολο των αναγκαίων παρεμβάσεων, **τις οποίες αδυνατούμε να καλύψουμε**, δεδομένων των αδυναμιών που παρουσιάζει ο Δήμος μας αλλά και όλοι των Δήμοι της χώρας συνολικότερα.

Με δεδομένο το γεγονός, ότι η ισχύουσα νομοθεσία αλλά και η πρόσφατη απόφαση του Αρείου Πάγου, δείχνουν σε κάθε περίπτωση **τους Δήμους ως υπεύθυνους για την ασφάλεια των πεζών**, καθίσταται παραπάνω από επιτακτική η ανάγκη εξεύρεσης λύσης **και κυρίως πόρων** για την αποκατάσταση των πεζοδρομίων που χρήζουν επισκευής ή ανακατασκευής.

Μέσα από ένα **πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων** και στο πλαίσιο **δημοτικών ανθεκτικών πόλεων**, πρέπει να διασφαλίζεται η άμεση χρηματοδότηση τόσο των Δήμων όλης της χώρας όσο και του Δήμου μας ειδικότερα, προς την κατεύθυνση της άμεσης παρέμβασης για τη διαμόρφωση /συντήρηση των πεζοδρομίων της πόλης μας.

Η αναγκαιότητα χρηματοδότησης, παραμένει ακόμα και στην περίπτωση που η δαπάνη βαρύνει τους παρόδιους, επειδή προτάσσεται η υποχρέωση του Δήμου να φροντίζει για την ασφάλεια των πεζών, αναλαμβάνοντας ο ίδιος τη δαπάνη , η οποία σε δεύτερο χρόνο επιμερίζεται στους παρόδιους, οι οποίοι ως γνωστόν αδυνατούν πολλές φορές να καλύπτουν τέτοιες ανάγκες.

Καταλήγοντας θα ήθελα να επισημάνω πως σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την **οικονομική κατάσταση που έχουν περιέλθει οι πολίτες, το κόστος επισκευής που καλούνται οι ίδιοι να αναλάβουν είναι δυσβάσταχτο για τις πλάτες τους**, με δεδομένο, όπως είναι σε όλους γνωστό, ότι η Νέα Ιωνία αποτελεί μία λαϊκή συνοικία και η οικονομική τους κατάσταση δεν είναι τέτοια που να τους επιτρέπει να συνεισφέρουν στα ποσά αυτά.

Μέσα στο **πλαίσιο των παρεμβάσεων** που κάνουμε ως Δημοτική Αρχή τον τελευταίο χρόνο, για την επισκευή/επιδιόρθωση των **«επικίνδυνων»** πεζοδρομίων, **διαπιστώνουμε ότι απέχουμε κατά πολύ από την ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος**, γεγονός που αφ' ενός μεν εκθέτει τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες του Δήμου και αφ' ετέρου θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια των κατοίκων, αλλά και των επισκεπτών στην πόλη μας.

Ως εκ τούτου, η επιστολή μας αυτή έχει ως σκοπό να τονίσει προς κάθε **αρμόδια υπηρεσία-Υπουργείο**, τα προβλήματα που αφορούν στην επισκευή/ανακατασκευή των πεζοδρομίων της πόλης μας και την αναγκαιότητα επίλυσής τους, με ανάλογη χρηματοδότηση. **Είναι η μοναδική λύση και συμβατή με ένα κράτος δικαίου, που σέβεται τους πολίτες και χρηματοδοτεί επαρκώς, όπως ορίζει ο Νόμος τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.**

Παρακαλούμε, όπως το συντομότερο δυνατόν στον υπό συζήτηση νόμο του Υπουργείου Εσωτερικών, που αφορά το πλαίσιο των ΟΤΑ Α' και Β' Βαθμού ληφθούν υπόψιν τα όσα προανέφερα. **Οι Δήμαρχοι και οι αιρετοί δεν μπορεί να σέρνονται στα δικαστήρια, επειδή διαχειρίζονται την μιζέρια μιας κατ' ευφημισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αρμοδιότητες μεν, αλλά ελάχιστους πόρους δε.**

Με εκτίμηση,

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ Ν.ΙΩΝΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ Κ.Ε.Δ.Ε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΝΟΥΡΗΣ